

ZVO raport roczny 2024

Opracował: Piotr Hamera

na podstawie: www.zvo.org

Co roku niemieckie stowarzyszenie ZVO (Zentralverband Oberflächentechnik - Centralne Stowarzyszenie Technologii Obróbki Powierzchni) publikuje Raport Roczny. Jest to bardzo obszerny dokument, który zawiera informacje na temat samej organizacji, jej wielkości i znaczenia dla gospodarki krajowej. W raporcie zawarta jest analiza rynku galwanotechnicznego w Niemczech, jego udział w poszczególnych branżach, takich jak np. samochodowy i maszynowy. Scharakteryzowana jest również sytuacja na rynkach światowych. Omówione są wyzwania związane z gospodarką zrównoważoną wprowadzaną stopniowo do Europy. Zawarte są również informacje na temat systemu kształcenia zawodowego. Raport może być bardzo interesujący dla polskich galwanotechników. Poniżej przedstawiono jedynie jego wybrane fragmenty.

Rozwój i sytuacja gospodarcza – galwanotechnika i technologia obróbki powierzchni coraz bardziej pod presją

Napięcia geopolityczne, niepewne perspektywy i słabnąca koniunktura określiła rok 2024. W szczególności w drugiej połowie roku sytuacja gospodarcza niemieckiego sektora galwanotechniki i obróbki powierzchni uległa zaostrzeniu z powodu warunków ramowych wynikających z na polityki krajowej i zagranicznej.

Globalna gospodarka rozwijała się w 2024 w umiarkowanym tempie: polityczne rozbieżności i rosnące ryzyko gospodarcze ciążyły na globalnym wzroście, a Chiny jako siła napędowa wzrostu utraciły impet. Globalny produkt krajowy brutto (PKB) wzrósł w całym roku 2024 w porównaniu z rokiem 2023 o szacunkowe 2,6 %.

Gospodarka niemiecka nadal pozostaje pogrążona w recesji, najdłuższej od ponad 20 lat: według wstępnych obliczeń Federalnego Urzędu Statystycznego skorygowany o ceny PKB w Niemczech spadł w 2024 ponownie w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,2 % do 4,3 bilionów euro. Skorygowany o kalendarz spadek produkcji gospodarczej w Niemczech wyniósł również

0,2 %. Było to spowodowane presją cykliczną i strukturalną: rosnącą konkurencją dla niemieckiego przemysłu eksportowego na kluczowych rynkach zbytu, wysokimi kosztami energii, stale podwyższonymi stopami procentowymi, biurokracją i niepewnymi perspektywami gospodarczymi.

Skorygowana o inflację wartość dodana brutto spadła o 0,4 % w 2024. Świadczyło to o podziale pomiędzy sektorami gospodarki: podczas gdy sektor usług rósł, w sektorze produkcyjnym odnotowano straty.

W przemyśle przetwórczym wartość dodana brutto spadła znacząco o 3,0 % w porównaniu z rokiem poprzednim. Ważne sektory, takie jak budowa maszyn i przemysł motoryzacyjny, odnotowały znacznie niższą produkcję. Produkcja w energochłonnych gałęziach przemysłu, takich jak przemysł chemiczny i metalowy, pozostała na niskim poziomie.

Całkowite nakłady inwestycyjne stały się spady o 2,8 % w porównaniu z rokiem poprzednim. Nadal wysokie koszty budowy miały negatywny wpływ na inwestycje budowlane, ale inwestycje w sprzęt – głównie maszyny, urządzenia i pojazdy – spadły jeszcze gwałtowniej.

Realny wzrost PKB w % w porównaniu do roku poprzedniego (źródło: EIU)

	średnia 2015–2021	2022	2023	2024	2025
USA	2.6	2,5	2.9	2.7	2.0
Strefa euro	2.0	3.6	1.0	0,8	1.1
Rosja	1.0	-1,9	3.6	2.0	1.2
Chiny	6.7	3.0	5.2	4.5	3.9
Indie	6.6	7.3	6.9	7,5	7.2
Brazylia	-0,5	3.0	2.9	3.0	2.0
Japonia	0,9	0,9	1.9	-0,1	1.3
Reszta świata	2,5	4.1	1.9	2,5	2.7
Świat	2.8	3.2	2.7	2.6	2,5

Wydatki na konsumpcję indywidualną wykazały słabe pozytywne sygnały w 2024 i wzrosły o 0,3 % w ujęciu realnym. Spowolnienie inflacji i wzrost płac miały jedynie ograniczony wpływ na ożywienie konsumpcji.

Trudna sytuacja gospodarcza odbiła się również na handlu zagranicznym. Eksport towarów i usług spadł o 0,8 %. Było to spowodowane m.in. niższym eksportem sprzętu elektrycznego, maszyn i pojazdów mechanicznych. Import po uwzględnieniu inflacji wzrósł jednak nieznacznie o 0,2 % w porównaniu z rokiem poprzednim, głównie za sprawą silniejszego importu usług.

Na globalnych rynkach **motoryzacyjnych** różnice pogłębiły się jeszcze bardziej w 2024. **Sprzedaż samochodów osobowych** w Europie i USA była tylko nieznacznie na plusie. Chiny potwierdziły swoją wiodącą rolę na rynku motoryzacyjnym w 2024.

W 2024 r. na całym świecie sprzedano około 77,6 mln samochodów osobowych, w tym 17,1 mln pojazdów elektrycznych – co stanowi wzrost o 25 % w porównaniu z rokiem 2023. Oznacza to, że globalna sprzedaż samochodów elektrycznych wzrosła do rekordowego poziomu, głównie dzięki rynkowi chińskiemu.

Według China Association of Automobile Manufacturers (CAAM), produkcja pojazdów w Chinach wzrosła do 31,28 mln sztuk (+3,7 %), a sprzedaż do 31,44 mln pojazdów (+4,5 %). Eksport wzrósł o 19,3 % do 5,86 mln pojazdów. Pojazdy zasilane odnawialnymi źródłami energii (NEV) stanowiły 40,9 % całkowitej sprzedaży pojazdów.

Oczekuje się, że całkowita sprzedaż w Stanach Zjednoczonych osiągnie 15,7 miliona samochodów w 2024 roku. Stanowiłoby to wzrost o zaledwie około 1,3 % w porównaniu z rokiem poprzednim. Pojazdy elektryczne w Stanach Zjednoczonych odnotowały 9 procentowy wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

Według Dataforce, europejski rynek samochodów osobowych wzrósł o 2,2 % do 13,1 miliona nowych rejestracji w 2024 roku. Sprzedaż pojazdów elektrycznych spadła jednak o 3 %.

Według Niemieckiego Stowarzyszenia Przemysłu Motoryzacyjnego (VDA) rynek samochodów osobowych w Niemczech w 2024 odnotował ogólny spadek.

W 2024 z linii produkcyjnych w Niemczech zjechało 4,1 mln samochodów osobowych, czyli tyle samo, co w roku poprzednim. Jednak w porównaniu z rokiem poprzedzającym kryzys, tj. 2019, produkcja była niższa o 12 %.

Produkcja samochodów elektrycznych wzrosła o 7 % do rekordowego poziomu 1,35 miliona sztuk w 2024 roku. Jeden na trzy samochody wyprodukowane w Niemczech (33 %) jest napędzany elektrycznie. Dynamika pochodziła z pojazdów elektrycznych zasilanych bateriami (BEV), których produkcja wzrosła o 11 % do 1,06 miliona sztuk. Produkcja hybrydowych pojazdów elektrycznych typu plug-in (PHEV) spadła natomiast o 6 % do 0,29 miliona pojazdów.

Prawie 3,2 mln samochodów osobowych trafiło w 2024 z niemieckich fabryk do klientów na całym świecie, czyli o 2 % więcej niż w 2023. Oznacza to, że eksport pozostaje o 9 % niższy niż w 2019, czyli przed kryzysem, kiedy z Niemiec wyeksportowano 3,5 mln nowych samochodów osobowych.

W 2024 na niemieckim rynku samochodów osobowych zarejestrowano łącznie 2,8 mln nowych pojazdów, czyli o 1 % mniej niż w 2023 roku. Jednak porównanie z poziomem sprzed kryzysu pozostaje wyraźnie negatywne: w ubiegłym roku zarejestrowano o 22 % mniej nowych pojazdów niż w 2019.

Spośród nowych rejestracji 572.700 to samochody elektryczne, o 18 % mniej niż w roku poprzednim. W ciągu ostatnich dwunastu miesięcy rynek pojazdów BEV spadł o 27 %, podczas gdy rynek pojazdów PHEV wzrósł o 9 %.

Samochody osobowe w Niemczech 2024

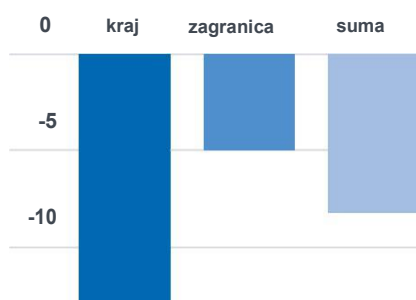
	2024	+/- % do 2023
nowe rejestracje samochodów osobowych w Niemczech	2.817.300	-1 %
w tym:		
- marki niemieckie	1.926.900	-1 %
- marki zagraniczne	890.400	-1 %
samochody elektryczne	572.700	-18 %
w tym:		
- BEV	380.600	-27 %
- PHEV	191.900	9 %
produkcja samochodów osobowych w Niemczech	4.109.100	0 %
w tym eksport	3.173.500	2 %

Regulacje związane z ograniczeniem emisji CO₂ wymagają również znacznego wzrostu liczby pojazdów elektrycznych w Niemczech, dlatego w 2025 spodziewanych jest około 873.000 nowych rejestracji samochodów elektrycznych. Odpowiada to wzrostowi sprzedaży o 53 % w porównaniu z poprzednim rokiem. VDA prognozuje, że sprzedaż pojazdów BEV wzrośnie o około 75 % do 666.000 sztuk, a pojazdów PHEV o 8 % do 207.000 sztuk.

Rok 2024 był również dla branży **budowy maszyn i urządzeń** ogólnie rzecz biorąc trudny. Podczas gdy z pewnością były sektory, w których wszystko szło dobrze, takie jak technika medyczna, lotnictwo, przemysł kosmiczny i obronność, sektor motoryzacyjny radził sobie gorzej z powodu spadających wyników w branży samochodów osobowych i niespełnionych oczekiwań rynku dotyczących przejścia na elektromobilność.

Według Niemieckiego Stowarzyszenia Budowy Maszyn i Urządzeń (VDMA) firmy zajmujące się inżynierią mechaniczną i zakładową odnotowały znaczny spadek zamówień w całej rozciągłości drugi rok z rzędu. Nawet ożywienie pod koniec roku nie mogło tego zmienić. Ogólnie rzecz biorąc, zamówienia w 2024 pozostały o 8 % niższe niż w roku poprzednim. W kraju firmy zajmujące się inżynierią mechaniczną odnotowały 13-procentowy spadek zamówień w 2024, podczas gdy zamówienia z zagranicy spadły o 5 %. Spadek zamówień z krajów strefy euro wyniósł 9 %, podczas gdy zamówienia z krajów spoza strefy euro odnotowały spadek o 4 %.

Zmiany w ilości zamówień w przemyśle maszynowym w % w porównaniu do roku poprzedniego (źródło: VDMA)

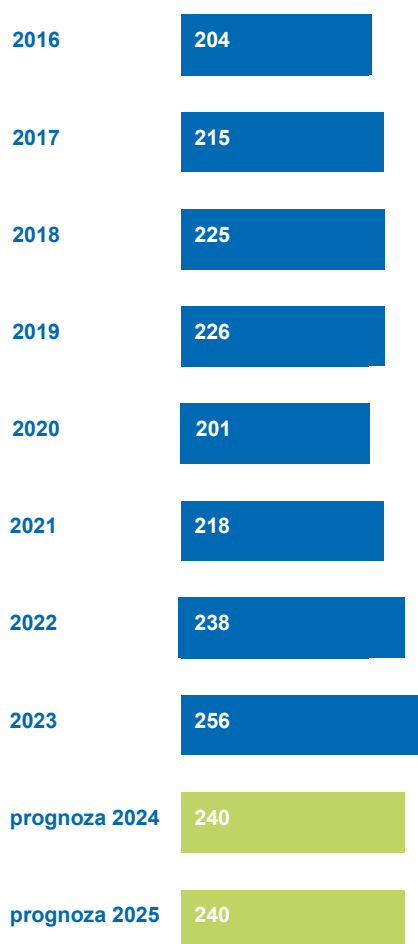

W badaniu *PwC Mechanical Engineering Barometer* z grudnia 2024 ankietowani decydenci z branży budowy maszyn i urządzeń przemysłowych przewidują rozwój sprzedaży w całej branży -

5,6 %. Trzy największe przeszkody dla wzrostu gospodarczego to rosnąca presja cenowa, niedobór wykwalifikowanych pracowników i sytuacja polityczna za granicą.

Klimat biznesowy dla niemieckich przedsiębiorstw średniej wielkości nadal spadał. Barometr KfW-ifo SME dla klimatu biznesowego wyniósł w grudniu 2024 -22,1 punktów, pogarszając się siódmy miesiąc z rzędu w porównaniu z poprzednim miesiącem i znacznie poniżej długoterminowej średniej. Najgłębszy spadek odnotowano wśród średnich przedsiębiorstw produkcyjnych i blisko powiązanych z nimi hurtowniami.

Produkcja niemieckiego przemysłu maszynowego w miliardach euro

Galwanotechnika i technologia obróbki powierzchni były w stanie szybko otrząsnąć się ze skutków pandemii koronawirusa, a pozytywny rozwój utrzymywał się jeszcze w 2023, choć w wolniejszym tempie. Jednak zgodnie z raportem branżowym Sparkasse z 2024 wstępne kluczowe dane i szacunki na 2024 wskazują, że sprzedaż ilościowa i wartościowa produkcji w galwanotechnice i technologii obróbki powierzchni również gwałtownie spadły. Powodem tego jest niepewność polityczna, ogólnie słaba sytuacja gospodarcza w kraju i na świecie oraz stale utrzymujące się wysokie koszty energii i surowców. Chociaż koszty energii spadły, ceny, a tym samym obciążenie energochłonnych firm galwanicznych, pozostają zbyt wysokie w porównaniu z poziomami międzynarodowymi.

Według najnowszych i jedynych oficjalnych statystyk Federalnego Urzędu Statystycznego na rok 2023, 1.004 przedsiębiorstwa zarejestrowane w sektorze gospodarczym „Obróbka metali i nakładanie powłok na metale” (numer PKD 25.61), zatrudniające łącznie 58.161 pracowników, wygenerowały około 10,1 mld euro. Jest to nowy nominalny rekord i stanowi wzrost o 2 % w stosunku do roku poprzedniego. Należy jednak zauważyć, że produkcja przemysłowa spadła w 2019 o 7,5 % na skutek czynników cyklicznych (2018: 8,6 mld euro), a średnioroczna stopa inflacji w 2023 wyniosła 5,9 %.

Nominalnie wielkość produkcji tej branży odrodziła się, jednakże w 2023 roku wzrost wyniósł zaledwie 2 %, znacznie poniżej ogólnego wzrostu gospodarki (+6,3 %). W przeszłości zawsze były widoczne różnice w poszczególnych podsektorach. Jednak w 2023 wartość produkcji wzrosła, poza dwoma wyjątkami (anodowanie aluminium i natrysk na gorąco), we wszystkich obszarach obróbki powierzchni i obróbki cieplnej.

Sprzedaż zagraniczna spadła o 4,3 %, podczas gdy sprzedaż krajowa wzrosła o 9,2 %. Poza strefą euro sprzedaż spadła aż o 9,2 %, podczas gdy w strefie euro wzrosła o 4,3 %.

Rok 2024 rozpoczął się spadkiem wykorzystania mocy produkcyjnych, co wskazuje, że efekty nadrobienia zaległości po koronawirusie zostały rozwiązane. Według wstępnych danych Federalny Urząd Statystyczny odnotował również spadek sprzedaży o 14,2 % do około 2,8 miliarda euro w okresie od stycznia do maja 2024 w porównaniu z tym samym okresem w roku ubiegłym (około 3,3 miliarda euro). Sprzedaż krajowa spadła o 9,2 % do około 1,9 miliarda euro, podczas gdy sprzedaż zagraniczna spadła nawet o 22,6 % do około 955 milionów euro.

Nowa klasyfikacja sektorów gospodarczych PKD 25

Od 2025 zmienia się klasyfikacja sektorów gospodarczych. Zamiast klasyfikacji PKD nr 25.61, firmy z tego sektora będą rejestrowane pod PKD nr 25.51 „Nakładanie powłok na metale” jako osobna podklasa PKD 25.5 „Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń”, która jest bardziej dostosowana do produkcji galwanotechnicznej. Umożliwi to jedynie ograniczoną porównywalność z poprzednimi latami.

Liczba absolwentów **kształcenia zawodowego** w zakresie galwanotechniki i technologii obróbki powierzchni w 2024 nadal spadła. Według Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej (DIHK) i Niemieckiego Związku Rzemiosła (ZDH) w całym kraju wyszkolono 387 techników obróbki powierzchni, z czego 297 w przemyśle i 90 w rzemiośle. Stanowi to łącznie ponad 11 % mniej niż w roku poprzednim. Ponadto było 633 praktykantów w zawodzie mechanik procesów technologii powłok, ponad 3 % mniej niż w 2023.

Reprezentacja interesów przemysłu obróbki powierzchni na szczeblu federalnym i UE

Zaangażowanie polityczne ZVO ma na celu wczesne uczestniczenie w procesach politycznych o znaczeniu ekonomicznym, środowiskowym, energetycznym lub edukacyjnym, w odniesieniu do przemysłu galwanicznego i technologii obróbki powierzchni.

Na szczeblu krajowym

Wdrożenie dyrektywy UE w sprawie emisji przemysłowych do prawa niemieckiego

Zmieniona dyrektywa UE w sprawie emisji przemysłowych (IED 2.0) weszła w życie w sierpniu 2024 i musi zostać zaimplementowana do prawa krajowego do 2026 roku.

ZVO brało czynny udział w pracach rewizyjnych IED w zeszłym roku i aktywnie broniło interesów małych i średnich przedsiębiorstw oraz przemysłu galwanicznego. Stowarzyszenie było w bliskim kontakcie z kluczowymi interesariuszami już podczas negocjacji na szczeblu europejskim. Dzięki wczesnym dyskusjom i ukierunkowanym opiniom ekspertów, ZVO było w stanie zgłosić kluczowe obawy swoich członków do procesu politycznego i pracować nad ich praktycznymi rozwiązaniami.

Wraz z nadchodzącą krajową implementacją dyrektywy, ZVO kontynuuje swoje prace, aby zapewnić, że małe i średnie przedsiębiorstwa nie będą pokrzywdzone przez nadmierne obciążenia regulacyjne. Już podczas negocjacji europejskich i wiosną 2024 stowarzyszenie zwróciło szczególną uwagę krajowych decydentów na problematyczne aspekty IED 2.0 i ciężko pracowało, aby zapewnić, że krajowe wymogi są praktyczne i wykonalne. Niemniej jednak nadal istnieją istotne niepewności, szczególnie w odniesieniu do nowych procesów zatwierdzania i bardziej rygorystycznych limitów emisji. ZVO będzie zatem kontynuować dialog polityczny w 2025, aby promować rozwiązania przyjazne dla biznesu i zapewnić swoim członkom niezbędne bezpieczeństwo planowania.

Ceny prądu

Niezgoda w rządzie federalnym doprowadziła do impasu politycznego w 2024, uniemożliwiając pilnie potrzebne ulgi dla przemysłu. W szczególności nie udało się wprowadzić obniżenia podatku od energii elektrycznej do poziomu konkurencyjnego, mimo że Niemcy nadal mają jeden z najwyższych podatków energetycznych w Europie. Wprowadzenie ulg wzmocniłoby przemysł, gdyż kraj już drugi rok z rzędu znajduje się w recesji.

Kluczowym zagadnieniem polityki przemysłowej dla ZVO była planowana rewizja ulg przemysłowych przez Federalną Agencję Sieciową (BNetzA). Szczególnie kontrowersyjne jest planowane zniesienie tzw. ulgi obciążenia podstawowego, który do tej pory chronił energochłonne przedsiębiorstwa przed nadmiernymi opłatami sieciowymi. Jego zniesienie może doprowadzić do znacznych dodatkowych kosztów począwszy od 2026, ponieważ BNetzA planuje już wprowadzenie ustaleń przejściowych, mimo że obecne środki pomocowe obowiązują do 2028. To jeszcze bardziej podwyższyłoby i tak już wysokie koszty energii.

Głównym postulatem pozostaje obniżenie podatku od energii elektrycznej do europejskiego minimum 0,05 centa za kilowatogodzinę dla odbiorców przemysłowych – środek, który już dawno został wdrożony w innych krajach UE.

Na szczeblu europejskim

Wybory do Parlamentu Europejskiego

Rok 2024 był również pełen wydarzeń z perspektywy polityki europejskiej. Po wyborach do 10. Parlamentu Europejskiego w czerwcu Ursula von der Leyen została ponownie wybrana na przewodniczącą Komisji i stanęła przed trudnym zadaniem utworzenia nowej Komisji, która

będzie w stanie sprostać wyzwaniom gospodarczym w kolejnych pięciu latach. Po miesiącach intensywnych negocjacji von der Leyen w końcu przedstawiła swój wybór na kluczowe stanowiska w Komisji Europejskiej pod koniec września. Decydującym sygnałem dla przyszłego kierunku było ogłoszenie „Competitiveness Compass”, przedstawionego w styczniu 2025. Ma on na celu zapewnienie jasnej strategii wzmocnienia konkurencyjności Europy i pokazuje, że nowa Komisja Europejska kładzie większy nacisk na priorytety polityki gospodarczej, podczas gdy Zielony Ład traci na znaczeniu. Może to w szczególności zmniejszyć obciążenie przemysłu i promować inwestycje.

Już w pierwszych miesiącach po wyborach kluczowe kwestie polityki przemysłowej, w tym planowana rewizja rozporządzenia REACH, zostały aktywnie przedstawione nowo wybranym członkom Parlamentu Europejskiego. ZVO zintensyfikowało dialog z członkami parlamentu, aby zwiększyć świadomość ryzyka związanego z nadmiernie restrykcyjnym zarządzaniem chemikaliami i zidentyfikować praktyczne rozwiązania dla małych i średnich przedsiębiorstw. Biorąc pod uwagę rosnącą złożoność procesów decyzyjnych w Komisji Europejskiej, stowarzyszenie nadal opowiada się za tym, aby nowe inicjatywy regulacyjne były ograniczone do tego, co jest konieczne, a istniejące przeszkody biurokratyczne nie rosną. Szczególną uwagę zwraca się na reformę przepisów dotyczących chemikaliów REACH, aby zapewnić równowagę między ochroną środowiska i zdrowia a opłacalnością ekonomiczną.

Rewizja rozporządzenia REACH

Komisja Europejska planuje przedstawić kompleksową rewizję rozporządzenia REACH w czwartym kwartale 2025. Kluczowym aspektem jest „ogólne podejście do zarządzania ryzykiem”, które może doprowadzić do ściślejszej regulacji lub zakazu substancji niezależnie od ich rzeczywistego ryzyka. Liczne substancje stosowane w obróbce powierzchni są szczególnie zagrożone, dlatego ZVO od ubiegłego roku naciska na zróżnicowaną ocenę.

Jednocześnie „Essential Use Concept” ma zostać doprecyzowany, aby określić, które substancje chemiczne są uważane za niezbędne dla społeczeństwa i mogą być w związku z tym nadal stosowane. Komisja Europejska opublikowała wstępne wytyczne w tej sprawie w kwietniu 2024. Nadal jednak istnieją wątpliwości dotyczące kryteriów i ich praktycznego wdrożenia, co stwarza ryzyko dla przemysłu. ZVO zwróciło na to uwagę na wczesnym etapie i aktywnie opowiadało się za praktycznymi kryteriami.

Zmiana nacisku z regulacji opartych na ryzyku na regulację opartą na zagrożeniu grozi zakazem stosowania substancji bez uwzględnienia rzeczywistego narażenia lub konkretnych skutków. Problem polega na tym, że substancje niezbędne mogą zostać zakazane wyłącznie na podstawie ich potencjalnego zagrożenia, nawet jeśli ich stosowanie nie stwarza mierzalnego ryzyka w warunkach rzeczywistych. Doświadczenie pokazuje, że może to prowadzić do nieoczekiwanych zakłóceń rynku. Dlatego ZVO interweniowało wcześniej i opowiadało się za praktyczną, skuteczną regulacją, która nie nakłada dodatkowego obciążenia na konkurencyjność firm.